datuojamas XVIII a. Šiame sluoksnyje rasta buitinės keramikos šukių. Šurfe 35, 1,05 m gylyje aptiktas 55 cm storio tamsiai pilko smėlio sluoksnis su buitinės keramikos šukėmis ir koklių fragmentais, datuojamas XVIII a. Šurfe 43, 80–105 cm gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus aptiktas 25–40 cm storio smulkaus tamsiai pilko smėlio sluoksnis su XVII–XVIII a. datuojamais radiniais: buitinės keramikos ir dubeninio koklio šukėmis. Šurfe 44, 1,05–1,1 m gylyje aptiktas smulkaus tamsiai pilko smėlio sluoksnis su XVIII a. datuojamais radiniais – buitinės keramikos šukėmis. Šis sluoksnis tęsėsi iki šurfo dugno 1,5 m gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus. Siekiant nustatyti šio sluoksnio storį, gilyn grėžta geologiniu grąžtu ir fiksuotas 90 cm storio tamsiai pilko smėlio sluoksnis. Įžemis – baltas molis pasiektas 1,95 m gylyje. Šurfe 45, 1,05–1,1 m gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus aptiktas 30 cm storio pilko smėlio sluoksnis, kuriame rasta XVIII–XIX a. datuojamų buitinės keramikos šukių.

Tilto gatvėje ištirti 8 šurfai. Šurfe 27, 1,1–1,15 m gylyje atkastas 40–45 cm storio tamsiai pilko smėlio sluoksnis su XVIII–XIX a. datuojamais radiniais: buitinės keramikos ir koklių šukėmis. Šurfe 33 aptiktas XIX a. statyto pastato pamato fragmentas, taip pat 65–75 cm gylyje rastas 25–30 cm storio tamsiai pilko smėlio sluoksnis, datuojamas XVIII a.

Vytauto gatvėje ištirti 6 šurfai. Vertingas kultūrinis sluoksnis aptiktas šurfe 20. Jame 95–100 cm gylyje rastas tamsiai pilko smėlio sluoksnis, kuris tęsėsi iki šurfo dugno 1,65 m gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus. Šiame sluoksnyje aptikta buitinės keramikos šukių. Sluoksnis datuojamas XVIII a. – XIX a. pradžia. Siekiant nustatyti šio sluoksnio storį, gilyn buvo grėžiama geologiniu grąžtu ir fiksuotas 90 cm storio sluoksnis. Įžemis, smulkus rusvas smėlis, pasiektas 1,85 cm gylyje.

The investigation at Kudirkos Naumiestis

In 2019, a field evaluation (46 test pits totalling 63 m^2) was conducted at the site of power line trenches in Kudirkos Naumiestis (Šakiai District) (Fig. 1). The monitored trenches had a combined length of roughly 2675 m and area of 1160 m^2. A 17th–18th-century cultural layer was discovered in test pits 4, 23, 33, 35, 43, and 44, an 18th–19th-century cultural layer in test pits 10, 16, 20, 27, and 45, and only a 50–195 cm thick, 19th–20th-century cultural layer in the rest.

MAIŠIAGALA

Dovilas Petrulis

Vilniaus gatvė 15

Maišiagaloje (Vilniaus r., Maišiagalos sen.), sklype Vilniaus g. 15, numatomos įrengti automobilių stovėjimo aikštelės, gėlyno, statomos skulptūros vietoje atlikti žvalgomieji tyrimai ir ištirti 5 šurfai: keturi 1,5x1,5 m ir vienas 2x1,5 m dydžio – iš viso 12 m^2. Maišiagala siejama su Lietuvos didžiuoju kunigaikščiu Algirdu (Vaitkevičius V., Atrandant Kukaveitį, *Gimtasai kraštas*, 2009, Nr. 2, p. 94–99). Medinė bažnyčia 1387 m. buvo pastatyta šalia gyvenvietės. Taip pat 1496 ir 1522 m. minimas didžiajam kunigaikščiui priklausęs Maišiagalos dvaras.

Maišiagaloje vykdant įvairius tvarkymo darbus sklypo Vilniaus g. 15 aplinkoje archeologiniai tyrimai atlikti 2008–2015 m. (*ATL 2008 metais*, 2009, p. 361–362; *ATL 2008 metais*, 2009, p. 362–364; *ATL 2009 metais*, 2010, p. 355–356; *ATL 2010 metais*, 2011, p. 365–368, *ATL 2011 metais*, 2012, p. 288–291; *ATL 2011 metais*, 2012, p. 166–168; *ATL 2015 metais*, 2016, p. 545).

Šurfe 1 nukasus viršutinį žemių sluoksnį, nuo 56 cm iki 1,52 m gylio fiksuotas tamsiai pilko juodžemio sluoksnis. Jame rasta pavienių neinformatyvių radinių: stiklo šukių, raudonų molinių plytų duženų ir metalo laužo atliekų. 85–110 cm gylyje rastos 5 žiestų keraminių indų šukės, o 1,05 m gylyje rasta moneta – Rusijos Aleksandro II 1861 m. 1 kapeika. Nustatytas 97 cm storio tamsiai pilko juodžemio neintensyvus XIX a. – XX a. pradžioje susiformavęs kultūrinis sluoksnis su radiniais.

Šurfe 2, 11–47 cm gylyje fiksuotas supiltinis tamsių žemių sluoksnis su XIX a. pabaigai – XX a. būdingais radiniais: raudonų plytų nuoskalomis, stiklo, keraminių ir fajanso indo šukėmis. Ties šurfo ŠR kampu 43–45 cm gylyje šalia vienas kito aptikti du 34x20x12 ir 54x40x20 cm dydžio lauko akmenys (pamatų akmenys?). Šalia V sienelės 38 cm gylyje fiksuotas dar vienas 38x30x19 cm dydžio lauko akmuo. Akmenys fiksuoti juodžemio sluoksnyje, nerišti, nevientisoje eilėje, išstumdyti. Nuo 45 cm iki 65 cm gylio tirtas tamsiai pilkų žemių sluoksnis su XIX a. – XX a. pradžiai būdingais radiniais: stiklo duženomis, vinimis, keraminių indų šukėmis. 68 cm gylyje rastas stiklinis XX a. pradžios (pagamintas apie 1910 m.) vaistų butelis su užrašu: „Dr Adolf Hommels Haematogen“. Giliau, iki 64 cm gylio, ties šurfo R ir P sienelėmis fiksuotas plonas 10 cm smėlio sluoksnis. Po juo nuo 65 cm iki 1,5 m gylio fiksuotas tamsus juodžemis su pavieniais XVIII–XIX a. būdingais radiniais. Nustatytas 85 cm storio neintensyvus tamsiai pilko juodžemio kultūrinis sluoksnis, susiformavęs XIX a.

Šurfe 3 iki 60–70 cm gylio fiksuotas supiltinių žemių sluoksnis. Po juo iki 87–140 cm gylio atidengtas tamsaus dirvožemio sluoksnis, jame rastos 2 XIX a. keraminio glazūruoto žiesto indo priedugnio šukės. Nustatytas 30–70 cm storio neintensyvus XIX a. kultūrinis sluoksnis. Šurfe 3 nukasus supiltinį žemių gruntą, nuo 50 iki 95 cm gylio fiksuotas tamsaus juodžemio sluoksnis. 57 cm gylyje rasta moneta – Rusijos Aleksandro II 1876 m. 2 kapeikos. 55–90 cm gylyje rasti 2 keraminio glazūruoto indo priedugniai ir 2 sienelių šukės. Nustatytas 35 cm storio neintensyvus XIX a. kultūrinis sluoksnis.

Šurfo 5 ŠV dalyje nuo 40 cm gylio atidengti pamatų akmenys su nuogrinda, aptiktas buvusio pastato pamato PR kampas. Pamatas orientuotas V–R ir P–Š kryptimis (1 pav.). Fiksuoti 3 dideli lauko akmenys, rišti kalkių ir žvyro skiediniu, tarpai apdėti skaldytais vidutiniškai 34x24x17, 62x42x23, 25x14x10 cm dydžio akmenimis. Pamatas 50–60 cm pločio, įgilintas iki 80 cm. Iš R pusės 69 cm gylyje atkasta 15 cm pločio akmeninė nuogrinda (akmenys 20x16x14, 25x16x14 cm dydžio). Pagal radinius (stiklo šukės, raudonų plytų duženos, čerpės fragmentas) pamatą galima datuoti XIX a. Nuo 80 cm iki 1,05 m gylio fiksuotas tamsus juodžemio sluoksnis. 77 cm gylyje rastas Jono Kazimiero Vazos XVII a. II pusės Lietuvos šilingas (2 pav.), 90 cm gylyje – žiesto keraminio glazū-

1 pav. Šurfe 5 atidengtas akmeninio pamato fragmentas iš P. D. Petrulio nuotr.

Fig. 1. A fragment of a stone foundation unearthed in test pit 5, as seen from the S

2 pav. Šurfe 5 rastas Jono Kazimiero Vazos XVII a. II pusės Lietuvos šilingas. D. Petrulio nuotr.

Fig. 2. A John II Casimir Vasa Lithuanian shilling from the second half of the 17th century that was discovered in test pit 5

ruoto indo priedugnis, datuojamas XVIII–XIX a. Nustatytas 75 cm storio neintensyvus fragmentiškai išlikęs XVII a. pabaigos – XIX a. kultūrinis sluoksnis su pavieniais radiniais. Įžemis šurfuose pasiektas 1,19–2,07 m gylyje, rasta 18 radinių (monetos, keraminių indų šukės, stiklinis butelis).

Vilniaus St. 15

In 2019, 5 test pits (12 m^2) were excavated on the plot at Vilniaus St. 15 in Maišiagala (Vilnius District, SE Lithuania). Test pits 1–4 contained a 30–97 cm thick, 19th – early 20th-century cultural layer with finds, test pit 5 a 75 cm thick overall, late 17th–19th-century cultural layer and a fragment of a stone foundation with an apron (Figs. 1, 2). A total of 18 finds (coins, sherds of ceramic vessels, and a glass bottle) were discovered in the test pits and sterile soil was reached at a depth of 1.19–2.07 m.

PALANGA

Vytautas Juškaitis

Tyrinėjimai Palangoje

2019 m. Palangos mieste, J. Biliūno g. 9, 11, J. Janonio g. 1, 3, 4, 6, 7, 8, Jūratės g. 56, Kretingos g. 6, Vytauto g. 61, 65a–2, 88a, 94, 96 naujai įrengiamų šiluminių trasų vietose atlikti archeologiniai tyrimai (1 pav.). Tyrinėta vieta yra Palangos senojo miesto vietos (17139) Š dalyje. Tyrimų metu ištirtos 5 perkasos (bendras plotas 105,6 m^2), 11 šurfų (19 m^2), žvalgyta 10 plotų (apie 351 m^2). Visose tirtose vietose, kuriose nėra didelių XX a. suardymų, stratigrafija panaši. Viršutinis kultūrinis sluoksnis datuojamas XIX–XX a., po juo aptiktas supustyto balto smėlio sluoksnis, o giliau fiksuotas tamsiai pilko smėlio sluoksnis, buvęs XVI a. – XVIII a. pradžios dirvožemis.

Darbai vyko 3 etapais. Pirmajame tyrimų etape buvo atlikti žvalgymai darbų vykdytojo savavališkai iškastose tranšėjose (žvalgyti 5 plotai). ***Plote 1***, 58x1 m dydžio (58 m^2) sklypo Vytauto g. 94 R dalyje, 1–1,8 m gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus aptiktas 25–65 cm storio tamsiai pilko smėlio sluoksnis, kuriame buvo XVII a. – XVIII a. pradžios radinių (2 pav.). Plote 1 padarytoje išpjovoje 2 aptiktas 90x(?) cm dydžio medinis šulinys (3 pav.). Nustatyta, kad šulinio viršutinis rąstas su 35 rievėmis yra alksnio. Šulinio vidus užpustytas baltu smėliu, greta jo aptiktas 45–65 cm storio pilko smėlio sluoksnis su XVII a. – XVIII a. pradžios radiniais.

Plote 3, kuris buvo 35x1,5 m dydžio (apie 52 m^2), į P nuo J. Janonio gatvės sankryžos su Senojo Turgaus gatve, 80–110 cm gylyje aptiktas 20–35 cm storio tamsiai pilko smėlio sluoksnis. Padarius dvi išpjovas aptikta viena buitinės keramikos šukė ir du gyvūnų kaulai. Ploto 3 vietoje esantis tamsiai pilko smėlio sluoksnis turi kultūrinio sluoksnio požymių, tačiau yra neintensyvus.

Plote 4, 19x1 m dydžio (apie 19 m^2), į Š nuo J. Janonio gatvės sankryžos su Senojo Turgaus gatve, 1–1,15 m gylyje nuo dabartinio žemės paviršiaus aptiktas 30–35 cm storio tamsiai pilko smėlio sluoksnis be radinių.